

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Kfv.III.45.071/2023/4.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Katalin a tanács elnöke

Dr. Bérces Nóra előadó bíró

Dr. Sperka Kálmán bíró

Dr. Gyurán Ildikó bíró

Dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala
(alperes címe)

Az alperes képviselője: dr. Veress Júlia kamarai jogtanácsos

A per tárgya: társadalombiztosítási ügyben hozott közigazgatási határozattal szemben kezdeményezett közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálattal támadott határozat: Budapest Környéki Törvényszék 101.K.701.218/2022/15. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 101.K.701.218/2022/15. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a felperes keresetét elutasítja.

Az ítélet ellen további perorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 1971. szeptember 1-jén kezdte meg tanulmányait az ... néptánc tagozatán, majd 1975. június 15-én gimnáziumi érettségi bizonyítványt és táncművészeti képestő oklevelet kapott, a záróvizsga bizottság a felperest néptáncművésszé nyilvánította.

[2] Az alperes a 2021. november 25-én meghozott határozatával a felperes részére 40 év 359 nap nyugdíjjogosultság elbírálásához figyelembe vehető szolgálati idő alapján 2021. október 21. napjától kezdődően 174.285 forint öregségi nyugdíjat állapított meg. Az alperes e

határozatot a 2022. május 6-án kelt határozatával módosította, és a felperes szolgálati idejét 41 év 143 napban, míg a nyugdíj összegét havi 177.435 forintban határozta meg.

A felperes keresete és az alperes védirata

[3] A felperes keresetében elsődlegesen a módosított határozat megváltoztatását, másodlagosan annak megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Hivatkozása szerint az 1971. szeptember 1. és 1975. június 15. közötti tanulmányi ideje felsőfokú képzésnek minősült, ezeket szolgálati időként figyelembe kellett volna vennie az alperesnek a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 41. §-a alkalmazásával, amely rendelkezés nem tesz különbséget felsőfokú végzettségek között az alapján, hogy azt milyen okból, vagy milyen életkorban szerezték meg. A művészeti képzések esetében a felperes iskolai képzése volt a legmagasabb fokú abban az időszakban, ezért azt felsőfokú képzésnek kell tekinteni. Ezt támasztja alá az is, hogy az 1950. szeptemberében megnyílt ... 1990. július 1-jétől ..., 2017. február 1-jétől ... néven működik.

[4] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a vizsgált időszakban az ... nem volt felsőoktatási intézmény, és a felperes által megjelölt képzés csak az alkalmazás és a munkakör betöltése szempontjából minősült főiskolai szintű képzésnek. A felperes – figyelembe véve az ... szervezeti szabályzata és tanulmányi rendje tárgyában meghozott 1011-5-57/1951. (II. 25.) NpM rendelet (a továbbiakban: NpM rendelet) 19. §-át – nem felsőfokú művészdiplomát, hanem táncművészeti képesítő oklevelet kapott a tanulmányai befejezésekor, amely nem egyenértékű a főiskolai diplomával.

A bíróság ítélete

[5] A bíróság az alperes 2022. május 6-án kelt határozatával módosított, 2021. november 25-én meghozott határozatát megsemmisítette, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte.

[6] A bíróság megállapította, hogy az ... létesítéséről szóló 54/1951. (II. 25.) MT rendelet (a továbbiakban: MT rendelet) 1. §-a szerint az ... a klasszikus „ballettánc” legfelsőbb fokú oktatására az ... és a ... az egyesítésével a népművelési miniszter felügyelete alatt létesült. Az MT rendelet 2. §-ának a felperes tanulmányai idején hatályos rendelkezése értelmében az ... keretén belül általános iskola és középfokú iskola (képzés) működött, amelynek tananyaga és tanmenete összhangban állt mind a táncművészeti oktatás követelményeivel és az ... célkitűzéseivel, mind pedig az általános iskolai és a középfokú képzés céljaival. Az ... irányításáról, szervezetről és képzési rendjéről szóló 1037/1983. (IX. 1.) MT határozat – amely 1983. szeptember 1-jén lépett hatályba – 6. és 7. pontjai kimondták, hogy az ... balettművész hallgatói főiskolai képzési rendszerben folytatják és fejezik be tanulmányaikat. A művészeti felsőoktatás alapképzési szakjainak képesítési követelményeiről szóló 105/1998. (V. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 4. § (5) bekezdés a) pontja szerint az alkalmazás és a munkakör betöltése szempontjából főiskolai szintű, a balettművész szakon szerezhető balettművész szakképzettséggel egyenértékű az NpM.

rendelet 19. §-ában meghatározott táncművészeti képesítő oklevél. A felperes tanulmányai végeztével gimnáziumi érettségi bizonyítványt és táncművészeti oklevelet vehetett át, amely lehetővé tette, hogy táncművészként foglalkoztassák.

[7] A fenti jogszabályhelyek együttes értelmezéséből és az MT rendelet 1. §-ának nyelvtani értelmezése alapján, az ott írt célkitűzésekből a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az ... felsőfokú képzésre jött létre, amely mellett általános iskolai és gimnáziumi képzésben való részvételre is lehetőség nyílt. Nem találta helytállónak az alperes azon álláspontját, amely szerint a felperes által megjelölt képzés csak az alkalmazás és a munkakör betöltése szempontjából minősült főiskolai szintű képzésnek, mivel az alperes által hivatkozott jogszabályhely 1998. május 31-én lépett hatályba, ezért a felperes által megjelölt időszak vonatkozásában az nem vehető figyelembe. A bíróság hivatkozott a ... Alapító Okiratának preambulumbára is, amely annak jogelődjeként rögzíti az MT rendelettel alapított ...et, és ezzel is alátámasztottnak találta, hogy az ...ben korábban is főiskolai képzés folyt.

[8] Mindezek alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes által az ...ben 1971. szeptember 1. és 1975. június 15. között hallgatóként eltöltött időt az alperesnek szolgálati időként kellett volna figyelembe vennie a felperes nyugdíjának megállapítására irányuló eljárásban. Az új eljárásra előírta, hogy az alperesnek mindazon időszakot „korkedvezményre jogosító időszakként” kell elfogadnia, amelyet a felperes az ... növendékeként töltött el.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[9] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az ügyben eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[10] Az alperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 43. § (1) bekezdését, 2. § (4) bekezdését és 86. § (1) bekezdését, mert a bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen akkor, amikor a felperes szolgálati idő elismerését kérő kereseti kérelmével szemben ítéletében korkedvezményes időszak elismeréséről rendelkezett jogszabály megjelölése és indokolás nélkül. Ezen felül az ítélet sérti a Tny. 41. § (1) bekezdés a) pontját is, mivel az abban előírtakkal szemben a bíróság felsőfokú képzésnek ismert el egy középfokú képzést. A bíróság a Kp. 78. § (2) bekezdése szerinti bizonyíték-értékelést nem végezte el, nem részletezte, hogy milyen következtetések mellett értékelte a felperes gimnáziumi bizonyítványát felsőfokú végzettségnek, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) és (5) bekezdése ellenére nem ismerte a következtetése alapjául szolgáló bizonyítékok tartalmát. A bíróság a felsőfokú intézmény fogalmát kiterjesztően értelmezte.

[11] Az alperes hangsúlyozta, hogy a felperes szolgálati időként történő elismerést kért a keresetében, korkedvezményes időszakot nem jelölt meg.

[12] Az adott időszak szolgálati időként történő elismerése sem felel meg a vonatkozó jogszabályoknak, mivel a keresettel érintett időszakban hatályos MT rendelet és annak módosítása szerint az ... keretén belül általános iskola és gimnázium működött, és az ... csak 1983-ban alakult főiskolává. Az az ..., ahol a felperes a tanulmányait végezte, a Magyar Népköztársaság oktatási rendszeréről szóló 1961. évi III. törvény (a továbbiakban: oktatási

törvény) alapján középfokú oktatási intézményként működött, és erre épült a felsőfokú oktatás, ami felsőfokú ...ekben, egyetemi jellegű főiskolákon, valamint egyetemeken folyt, a gimnáziumokban a fenti törvény 9. §-a szerint középfokú oktatás valósult meg. A felsőfokú képzés nem azonosítható a felsőoktatási intézmény fogalmával.

[13] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[14] A felülvizsgálati kérelem megalapozott, az alábbiak szerint.

[15] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül.

[16] A Kúria mindenekelőtt rögzíti, hogy az öregségi nyugdíját megállapító módosított alperesi határozatot a felperes azért támadta keresettel, mert álláspontja szerint a szolgálati idejéhez hozzá kellett volna számítani az 1971. szeptember 1. és 1975. június 15. közötti időtartamot is, amikor az ... néptánc tagozatán végezte tanulmányait. Keresete jogalapjaként a Tny. 41. § (1) bekezdés a) pontját jelölte meg, kereseti kérelme nem tartalmazott korkedvezményre jogosító időszak elismerésére vonatkozó kérelmet.

[17] Tekintettel arra, hogy a Kp. 97. § (4) bekezdése szerint a bíróság határozatának rendelkező része és indokolása is köti a megismételt eljárásban az eljáró közigazgatási szerveket, az alperes alappal kifogásolta az ítélet [27] bekezdésében megfogalmazott, a megismételt eljárásra adott utasítást. A jogerős ítélet indokolásából egyértelműen kitűnik, hogy a bíróság eljárása során nem vizsgálta a felperes korkedvezményre való jogosultságát. Korkedvezményes időre vonatkozó kereseti kérelem híján az ítélet nem tartalmazhatott volna ezzel kapcsolatos rendelkezést, mivel ez sérti egyrészt a Kp. 2. § (4) bekezdésében meghatározott kereseti kérelemhez kötöttség elvét, másrészt az ítélet teljességének a Kp. 86. § (1) bekezdésében rögzített elvét is.

[18] A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltak alapján a továbbiakban azt vizsgálta, hogy jogsértő volt-e a bíróság azon következtetése, hogy a felperes által az ... néptánc tagozatán eltöltött időszakot a Tny. 41. § (1) bekezdés a) pontja alapján szolgálati időként kell figyelembe venni.

[19] A Tny. 41. § (1) bekezdés a) pontja a felsőfokú tanulmányok idejére megszerezhető szolgálati időként az 1998. január 1-je előtt felsőoktatási intézményben, nappali képzésben folytatott tanulmányok idejét rendeli beszámítani. Abból, hogy az MT rendelet 1. § (1) bekezdése szerint az ...et a klasszikus „ballettánc” legfelsőbbfokú oktatására létesült, nem lehet olyan következtetést levonni, hogy az ... felsőfokú oktatási intézmény lett volna. A felperes tanulmányai idején hatályos oktatási törvény 18. § (1) bekezdése szerint a középfokú oktatásra épülő felsőfokú oktatás felsőfokú ...ekben, főiskolákon, egyetemi jellegű főiskolákon, valamint egyetemeken folyt, és ezek egyikébe sem tartozott az Az MT rendelet 2. § (1) bekezdésének 1971 szeptembere és 1975 júniusa között hatályos szabálya félreérthetetlenül tartalmazta, hogy az ... keretén belül általános iskola és – csökkentett óra- és tantervvel – általános gimnázium működik. E szabályozás alapján tévesen jutott arra a megállapításra a bíróság, hogy a kérdéses időszakban az ...ben külön létezett egy felsőfokú oktatási intézmény, és emellett volt kialakítva egy gimnázium és egy általános iskola. Az ... ekkor még nem minősült sem felsőfokú ...nek, sem főiskolának, főiskolává szervezése csak 1983-ban valósult meg, amikor az ...ról szóló 1983. évi 18. számú törvényerejű rendelet,

valamint az ... irányításáról, szervezetéről és képzési rendjéről szóló 1037/1983. (IX. 1.) MT határozat erről rendelkezett.

[20] A fentebb írt változások nem eredményezték azt, hogy a felperes által korábban az ...ben folytatott tanulmányokat is felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányoknak kell tekinteni. Az intézmény felsőoktatási jellegének – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – abban az időszakban kell fennállnia, amikor az állított felsőfokú tanulmányokat az öregségi nyugdíj iránti kérelmet előterjesztő végezte. A bíróságnak azon levezetése, amely abból következtetett az ... felsőfokú oktatási intézmény léte, hogy az a jelenleg ... néven működő felsőoktatási intézmény jogelődje, minden alapot nélkülöz. Az oktatási törvény már hivatkozott 18. §-ának (2) bekezdése szerint felsőfokú ...et a Minisztertanács, főiskolát, egyetemi jellegű főiskolát és egyetemet a Népköztársaság Elnöki Tanácsa létesíthetett, és nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely alapján az ...et – hangsúlyozottan a perrel érintett időszakban – bármely szerv ezek közül felsőfokú ...nek, főiskolának, egyetemi jellegű főiskolának, vagy egyetemnek minősítette volna.

[21] Mindezt alátámasztja az NpM rendelet 19. § (1)–(2) bekezdése is, melynek értelmében az ... növendékei tanulmányaik befejeztével a képesítő vizsga sikeres letétele esetén képesítő oklevelet kaptak. Képesítő vizsgára csak az volt bocsátható, aki az általános iskolát és a képzőt eredményesen elvégezte. A képesítő oklevél bármilyen táncos színpadon való alkalmaztatásra, és a ... való továbbtanulásra képesített. A felperes néptánc tagozaton folytatott tanulmányinak eredményeként az NpM rendelet 19. §-ában meghatározott táncművészeti képesítő oklevél később is csak az alkalmazás és munkakör betöltése szempontjából volt egyenértékűnek tekinthető a balettművész szakon szerezhető balettművész szakképzettséggel [Korm. rendelet 4. § (5) bekezdés a) pontja], mely szintén nem változtat azon a tényen, hogy akkor, amikor a felperes a tanulmányait folytatta, az ... nem volt felsőfokú oktatási intézménynek tekintendő.

[22] Mindezek alapján a bíróság tévesen minősítette a felperes által az ... néptánc tagozatán 1971. szeptember 1. és 1975. június 15. között folytatott tanulmányokat a Tny. 43. § (1) bekezdés a) pontja alapján szolgálati időként figyelembe veendő időnek.

[23] A fentiekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (1) bekezdését és a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 109. § (2) bekezdését alkalmazva hatályon kívül helyezte, és miután az alperes határozata a jogszabályoknak megfelelt – így nem volt szükség sem a bíróság új eljárásra utasítására, sem az alperes új eljárásra kötelezésére – a keresetet elutasította.

A döntés elvi tartalma

[24] *Az intézmény felsőoktatási jellegének – eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában – abban az időszakban kell fennállnia, amikor az állított felsőfokú tanulmányokat az öregségi nyugdíj iránti kérelmet előterjesztő végezte.*

Záró rész

[25] A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, az alperes pedig a felülvizsgálati eljárásban perköltség megállapítását nem kérte, ezért a Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 82. § (3) bekezdése alapján mellőzte a perköltség megállapítását.

[26] Az eljárás a Tny. 81. § (1) bekezdése alapján költségmentes, ezért a Kúriának e tárgyban rendelkeznie nem kellett.

[27] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

[28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése által alkalmazni rendelt Kp. 99. § (3) bekezdése alapján irányadó Kp. 77. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2023. szeptember 12.

Dr. Farkas Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró, Dr. Gyurán Ildikó s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő